

Sociografisch Buurtprofiel

Professoren- en Burgemeesterswijk

Auteurs

Ineke van der Zande
Voorzitter Raad van Bestuur Libertas Leiden

Rob Manders
Beleidsadviseur Blaauwberg

Juli 2016

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
Inleiding.....	4
1. Vergrijzing en verjonging in een draagkrachtige wijk.....	5
2. Typering van een stadswijk.....	8
3. Benoemde ambities en opgaven in de Professoren- en Burgemeesterswijk.....	10
3.1 Vergrijzing van de Professoren- en Burgemeesterswijk.....	10
3.2 Belangenbehartiging.....	11
3.3 Een toename van het aantal jongeren	13
3.4 Onderlinge zelfhulp en de overheid	14
4. Conclusie	15
Bijlage: Cijfers Professoren- en Burgemeesterswijk	18

Voorwoord

Halverwege 2013 heeft Libertas Leiden het initiatief genomen om een instrument te ontwikkelen waarmee op wijkniveau een goed onderbouwd en breed gedragen beeld geschetst wordt van wat leeft in de Leidse wijken: het sociografisch buurtprofiel. Een consortium aan maatschappelijke partijen heeft zich aan de gezamenlijke ontwikkeling van deze profielen gecommitteerd: Radius, Kwadraad, REOS, GGZ Rivierduinen, GGD Hollands Midden, Politie Hollands Midden, JES Rijnland, Ons Doel, Portaal en De Sleutels. Inmiddels zijn er al buurtprofielen beschikbaar voor de wijken Leiden Zuid, het Morsdistrict, Slaaghwijk, Stevenshof, Leiden Noord, Meerburg/Roomburg en Tuinstad-Staalwijk.

Met het buurtprofiel willen de partners naar boven halen wat er daadwerkelijk speelt in de Leidse wijken en wat de opgaven zijn per wijk. Dat doen we door te beginnen met de empirie, de verzameling van feiten en cijfers die over de wijk beschikbaar zijn. Dit is de basis van het sociografische buurtprofiel. We koppelen daarbij verantwoordingsinformatie (cijfers en feiten) aan straatinformatie om een compleet beeld te krijgen van de wijk. Voorafgaande aan het opstellen van dit profiel zijn er gesprekken gevoerd met verschillende professionals die werkzaam zijn in de Professoren- en Burgemeesterswijk. Aan de hand van al deze informatie is vervolgens een analyse gemaakt van de problematiek en opgaven voor de wijk. Dit alles is verwerkt in een narratieve, verhalende vorm zodat het geheel goed leesbaar is voor allen die geïnteresseerd zijn in de wijk. De cijfermatige verantwoording vindt u als bijlage bij dit profiel.

Dit profiel is besproken in een algemene bijeenkomst voor buurtbewoners, belangstellenden en professionals werkzaam in de Professoren- en Burgemeesterswijk op 11 februari 2016. De resultaten van deze bijeenkomst zijn verwerkt in dit buurtprofiel.

Inleiding

Dit buurtprofiel over de Professoren- en Burgemeesterswijk is het achtste profiel in een reeks. Gezamenlijk beschrijven de acht profielen een groot deel van de stad Leiden. Er zijn flinke verschillen gebleken tussen de wijken, van de één-generatiewijk Stevenshof, tot het opkomende Zuidwest, van de transitiewijk Noord tot de stabiele woonbuurt Meerburg-Roomburg. De Professoren- en Burgemeesterswijk is in vele opzichten weer een heel andere wijk, onvergelijkbaar met de andere Leidse woonmilieus.

Misschien dat we drie wijken in Leiden iconisch kunnen noemen in de zin dat ze doorslaggevend zijn voor de identiteit van de stad. Ten eerste is dat natuurlijk de binnenstad. Alle oudere geschiedenis ligt daar opgeslagen, alle grote instituten van de stad – universiteit, ziekenhuizen, overheid, bedrijven – zijn er begonnen, de cultuur en de internationalisering vinden er hun basis. Ten tweede is dat Leiden-Noord. De hele twintigste eeuw is in Noord aanwezig, zowel de sociale als de fysieke geschiedenis van de stad. Alle denominaties, groepen en klassen hebben er hun sporen achtergelaten. De wijk is bijna permanent in transitie en het tempo van de transitie is nu – in 2016 – hoger dan ooit te voren. Ten slotte de Professoren- en Burgemeesterswijk. Deze wijk is in de kern een luxe jaren dertig wijk. Ontworpen en gebouwd voor de gegoede middenklasse bestaande uit artsen, advocaten, hooggeschoold overheidspersoneel, rechters, hoogleraren en hier en daar een goed verdienende middenstander. Het soort wijk dat geldt als de grootste bijdrage van Nederland aan de internationale woonarchitectuur sinds de koopmanshuizen uit de 17de eeuw. Er zijn veel jaren dertig wijken in Nederland, maar er zijn er maar weinig zo groot en zo gaaf als de Professoren- en Burgemeesterswijk.

De Professoren- en Burgemeesterswijk heeft haar gegoede karakter in al die decennia grotendeels behouden, is fysiek nauwelijks veranderd en is nooit echt een 'vindplaats' geweest voor sociale problematiek. Dat het sociaal economisch goed gaat met dit deel van de stad blijkt uit vrijwel alle cijfers: de bewoners zijn over het algemeen hoogopgeleid, de inkomens zijn navenant hoog en het gebruik van sociale regelingen behoort tot het laagste in Leiden. Nu gaat het door de bank genomen goed met de stad Leiden, maar de Professoren- en Burgemeesterswijk steekt daar in vele opzichten nog eens bovenuit.

De meeste inwoners van de wijk hebben de regie over hun carrière en sociale leven stevig in handen en zijn in hoge mate zelfredzaam. We hebben bij aanvang van de serie buurtprofielen de Professoren- en Burgemeesterswijk dan ook aangewezen als een 'contrastwijk': een meetpunt of meetwaarde die ons meer leert over het functioneren van buurten. Wat betekent de relatieve welgesteldheid van buurtbewoners voor de maatschappelijke participatie, de publieke gezondheid, het beroep op ondersteuning en de sociale opgaven en ambities in de wijk? Verschillen deze wezenlijk van de andere Leidse buurten of treffen we ook overeenkomsten aan? Wat zijn de consequenties voor het sociale domein? Hoe kunnen instanties en overheid omgaan met het specifieke karakter van de Professoren- en Burgemeesterswijk? Vergt dat een bijzondere aanpak, en zo ja hoe dan? Deze en andere vragen trachten we in dit buurtprofiel te beantwoorden. Het betekent dat we zullen vergelijken met de andere Leidse wijken en buurten. We brengen de verschillen in kaart en analyseren de betekenis daarvan voor de Professoren- en Burgemeesterswijk. We beginnen met de historie van de wijk.

1. Vergrijzing en verjonging in een draagkrachtige wijk

De schil rond de Leidse binnenstad heeft een wat typische stedenbouwkundige opbouw met een duidelijk sociaaleconomisch onderscheid tussen noord en zuid. Een situatie die zijn oorsprong vindt in de beslissingen die aan het begin van de twintigste eeuw zijn genomen. In die tijd was Leiden nog een arme, laagopgeleide industriestad met een grondgebied dat nauwelijks verder strekte dan de singelgrenzen. Stadsuitbreiding was hoognodig om de druk op de overvolle en verpauperde binnenstad te verlichten. Aan de noord- en oostzijde van de singelrand, onder de rook van de fabrieken, waren de net opgerichte woningbouwcorporaties aan zet om de arme arbeiderspopulatie van fatsoenlijke woonruimte te voorzien. De Kooi, de Zeeheldenbuurt en het Noorderkwartier zijn de meest in het oog springende exponenten van een eeuw Leidse sociale woningbouw. In de zuidelijke schil ontwikkelde zich een meer parkachtig landschap met voornamelijk particuliere bouwactiviteiten. De Roodenburgerpolder werd voorzien als toekomstig woongebied voor de gegoede burgerij van Leiden. Een ruim opgezette woonwijk met veel groen en ruim bemeten eengezinswoningen bedoeld voor medewerkers van de universiteit, overheidsambtenaren en beoefenaars van de vrije beroepen als advocaten, artsen en notarissen. De architectonische eenheid die de Professoren- en Burgemeesterswijk heden ten dage kenmerkt werd in het grote stedelijke uitbreidingsplan van 1933 vastgelegd door architectenbureau Grandpré Molière, Verhagen en Kok. De Burgemeesterswijk, het grootste deel van de westelijke Professorenwijk en de Rijndijkbuurt zijn eind jaren dertig gebouwd. Het is bijzonder hoeveel van de toenmalige inzichten en ideeën daadwerkelijk hun beslag hebben gekregen en moeiteloos de tand des tijds hebben doorstaan. Terwijl in de rest van de stad de stedelijke vernieuwingsprojecten zich in de naoorlogse periode in hoog tempo afwisselden bleek de woningbouw in de Professoren- en Burgemeesterswijk uiterst bestendig. De bouw van enkele flats ten oosten van de Burggravenlaan en de sociale woningbouw van Ons Doel aan de Kanaalweg zijn vrijwel de enige toevoegingen in de naoorlogse periode. Het historische hart van de wijk is fysiek onveranderd gebleven en nog steeds populair onder woningbezitters.

In de naoorlogse jaren ontwikkelde de Professoren- en Burgemeesterswijk zich al snel tot een echte gezinswijk voor de hogere inkomensgroepen met diverse actieve buurt- en bewonersverenigingen. De jaren vijftig en zestig stonden in het teken van daarbij horende thema's zoals de vestiging van basisscholen (pas later kwamen de kinderdagverblijven), de vraag naar meer speelplekken en de organisatie van buurtactiviteiten. Het ontbreken van een gezamenlijke ontmoetingsruimte begon al snel een heikel en terugkerend punt te worden. In 1949 werd 't Profje geopend. Dit clubgebouw van de speeltuin- en buurtvereniging raakte na de verplaatsing van de speeltuin naar het Roomburgerpark eind jaren zestig in onbruik en werd (na vernieling) uiteindelijk gesloopt. Eind jaren tachtig mocht de Professoren- en Burgemeesterswijk pas weer een nieuw onderkomen verwelkomen, het Cornelis Joppensz buurthuis in de Oppenheimstraat. In 2000 werd ook dit clubhuis gesloten onder invloed van bezuinigingen op welzijn.

Het prettige woonklimaat, de bestendige woningbouw, het rijke buurtleven, de nabijheid van de stad en de diverse voorzieningen voor kinderen en jongeren droegen allen bij aan een hoge binding met de wijk. Gezinnen die eenmaal in de Professoren- en Burgemeesterswijk neerstreken raakten er gehecht. We citeren een achtergrondartikel uit de Leidse Courant over de Professoren- en Burgemeesterswijk, gedateerd mei 1988: *“Wie eenmaal in de Professorenwijk woonde, bleef daar tientallen jaren. Lange tijd ook kende iedereen iedereen in elke straat. De*

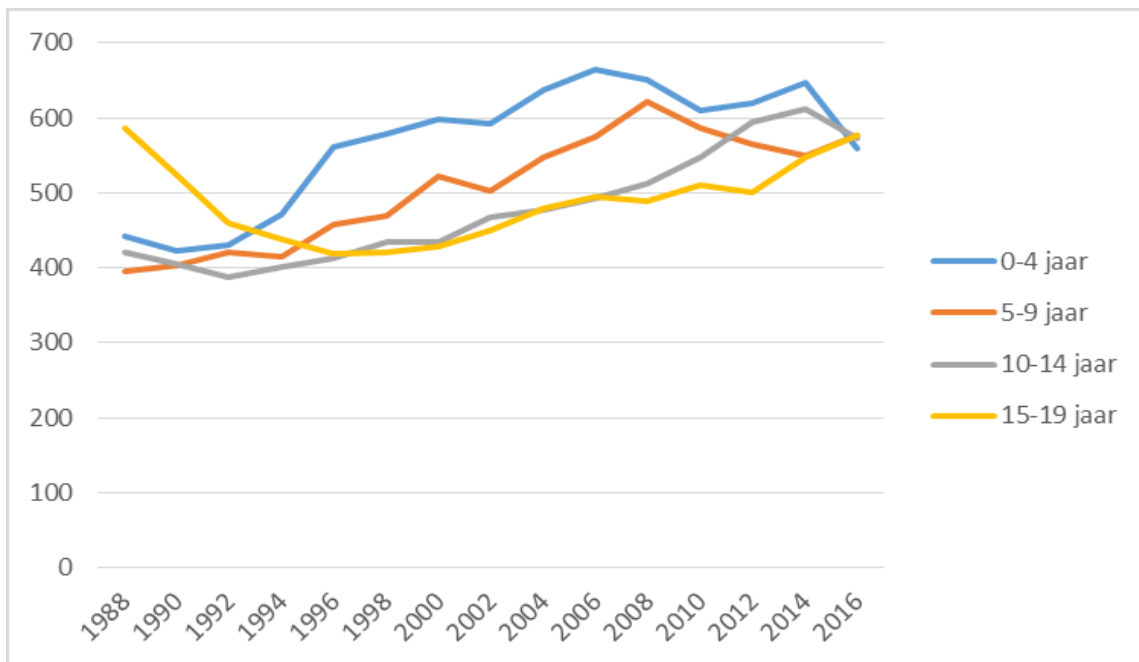
honkvastheid van de bewoners en uitstekende bouwkwaliteit, droegen er wellicht ook toe bij dat de wijk uiterlijk sinds het eind van de jaren veertig nauwelijks is veranderd. Slechts aan de kant van de Kanaalweg en in de richting van het Lammenschansplein veranderde het aanzien door de komst van flats en bedrijfspanden.”

De honkvastheid impliceert tegelijkertijd dat de leeftijdsopbouw in de wijk constant mee schuift. De gezinswijk van de jaren vijftig ontwikkelde zich tot één van de meest vergrijsde wijken van Leiden eind jaren zeventig en medio jaren '80. Daarna verjongde de wijk weer. We citeren nogmaals uit hetzelfde artikel van mei 1988: *“Sinds een dikke tien jaar is er wel wat meer beweging onder de bewoners. ‘Er zijn weer gezinnen met jonge kinderen, op sommige plekken struikel je er bijna over’, zegt de heer De Vrind die overigens niet onder stoelen of banken steekt dat hij het verschijnsel verder wel toejuicht. De Vrind heeft de buurt eerder, in zijn rol als voorzitter van de buurt- en speeltuinvereniging Professorenwijk, al eens ècht kinderrijk meegemaakt.”*

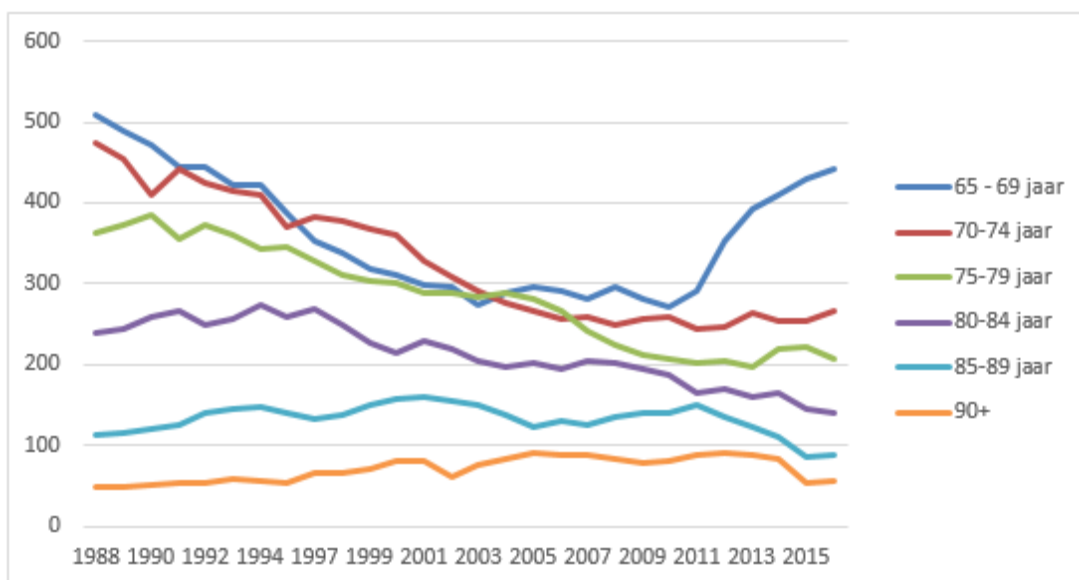
Tekenend voor de demografische ontwikkeling van de Professoren- en Burgemeesterswijk is de geschiedenis van de speeltuinorganisatie. De genoemde vereniging werd opgericht in 1945, maar door een tanend ledenaantal ontbonden in 1970. In 1993 bleek de vraag naar speelruimte voor de kinderen weer actueel en werd een nieuwe vereniging opgericht onder de naam “De Speelschans”. Deze vereniging bestaat nog steeds en is eigenaar van de speeltuin in het Roomburgerpark. Onderstaande tabel maakt een deel van de demografische golfbeweging inzichtelijk. Sinds eind jaren '80 is het aantal kinderen in de wijk vrijwel continu gestegen, het aantal ouderen is navenant gedaald.

	Aantal kinderen (0 – 19 jaar)	Aantal kinderen (in % totale wijkpopulatie)	Aantal ouderen (65+)	Aantal ouderen (in % totale wijkpopulatie)
1988	1845	21,9%	1745	20,7%
1992	1700	20,8%	1684	20,6%
1996	1849	21,8%	1557	18,3%
2000	1983	23,0%	1424	16,5%
2004	2142	24,6%	1272	14,6%
2008	2275	26,1%	1186	13,6%
2012	2281	26,3%	1198	13,8%
2016	2284	26,1%	1199	13,7%

Het aantal ouderen in de wijk bevindt zich de afgelopen jaren op een historisch laagtepunt. De komende jaren zal vooral het toenemend aantal jongeren de aandacht behoeven van buurtprofessionals en bewoners, vooral omdat er weinig voorzieningen voor deze doelgroep zijn in de wijk. Onderstaande grafiek maakt duidelijk dat het relatieve aantal jonge kinderen (tot 10 jaar) daalt en het aantal oudere kinderen en jongeren stijgt. De ‘honkvaste’ gezinnen in de Professoren- en Burgemeesterswijk worden ouder.

Tegelijkertijd maakt de Professoren- en Burgemeesterswijk zich op voor een nieuwe vergrijzingsgolf, de derde alweer in haar geschiedenis na eerdere pieken in de jaren zeventig en eind jaren tachtig. Het aantal ouderen (75+) in de wijk zal vermoedelijk de komende twintig jaar flink toenemen – in de wijk zelf wordt gesproken over een verdubbeling binnen twintig jaar. Een goede voorspeller daarvoor is de stijging van het aantal 65 tot 69 jarigen in de afgelopen jaren.

We kunnen een zekere parallel zien met de ontwikkeling van de Stevenshof. De Stevenshof is in korte tijd door één generatie bevolkt geraakt. De problematiek in de wijk kruipt met de leeftijd omhoog. In de Stevenshof – ooit de jongste wijk van de stad – is dat nu de problematiek van de vergrijzing. In de Professoren- en Burgemeesterswijk heeft zich iets soortgelijks voor gedaan, zij het gespreid over een langere periode waardoor er sprake is van een golfbeweging. Het patroon van de naoorlogse jaren lijkt zich te herhalen. Wederom ontwikkelt de Professoren- en

Burgemeesterswijk zich langzaam van een jonge gezinswijk naar een wijk waar veel senioren wonen.

Dat betekent niet dat alles bij hetzelfde is gebleven. Met de jaren is er meer diversiteit in de wijkpopulatie gekomen en zijn er plekken gekomen waar – in tegenstelling tot het algemene patroon – wel veel wordt verhuisd. Dat zien we om te beginnen in de ruim 300 sociale huurwoningen (appartementen en eengezinswoningen) van Ons Doel. De leeftijd van de hoofdhuurders is over het algemeen vrij hoog, maar dat geldt ook voor het aantal verhuizingen. Veel bewoners wonen er kort en onttrekken zich daarmee aan het honkvaste karakter van de wijk. Het vermoeden bestaat dat hetzelfde geldt voor de appartementen in de omgeving van de Burggravenlaan. Het is daarom niet waarschijnlijk dat het aantal ouderen weer stijgt tot de oude niveaus van de jaren '70 en '80.

2. Typering van een stadswijk

In de inleiding kwalificeerden we de Professoren- en Burgemeesterswijk als een 'iconische wijk' met een bijzondere mooie fysieke verschijningsvorm. Er zijn echter meerdere factoren waarin de Professoren- en Burgemeesterswijk zich onderscheidt van andere Leidse wijken en buurten.

Sociaal economisch gaat het goed met de Professoren- en Burgemeesterswijk. De inkomens zijn hoog en het gebruik van ondersteuning of sociale regelingen is laag zoals ook onderstaande tabel laat zien. We vergelijken de Professoren- en Burgemeesterswijk met de lage-middenklasse wijk Stevenshof, hoge-middenklasse wijk de Merenwijk en de 'stadse wijken' Zuid en Noord (veel éénpersoonshuishoudens en veel verhuizingen).

	Percentage huishoudens met bovenmodaal /hoog inkomen ¹	Percentage huishoudens met een laag inkomen ²	Aantal bijstandgerechtigden in % populatie 18-64 jaar	Percentage 65-74 jarigen met WMO voorziening
Professoren- en Burgemeesterswijk	40%	12%	1,8%	12,9%
Stevenshof	23%	12%	2,7%	18,6%
Merenwijk	30%	16%	4,7%	11,7%
Leiden Zuid	18%	23%	6,3%	25,0%
Leiden Noord	12%	32%	8,0%	27,8%

De eerste drie kolommen bevestigen het beeld dat de Professoren- en Burgemeesterswijk beschikt over een grote draagkracht en een beperkte draaglast. Veel huishoudens beschikken over een bovenmodaal tot hoog inkomen, het aantal lagere inkomens is beperkt en het gebruik

¹ Behorende tot de 20% hoogste inkomens in Nederland. Cijfers CBS-RIO, via BOA Gemeente Leiden.

² Behorende tot de 20% laagste inkomens in Nederland. Cijfers CBS-Rio, via BOA Gemeente Leiden.

van de bijstand is miniem. Dat heeft tevens effecten op de zorgconsumptie. In macrotermen bestaat er een sterk verband tussen opleidingsniveau en de mate van zorgconsumptie. In ieder geval tot het tachtigste levensjaar maken lager opgeleiden veelvuldiger gebruik van zorgvoorzieningen, daarna worden de verschillen kleiner.³ We herkennen dat verband tevens op het schaalniveau van de wijken. De hoogopgeleide 65 tot 74 jarige bewoners van de Professoren- en Burgemeesterswijk (en ook de Merenwijk) doen veel minder snel een beroep op een WMO-voorziening dan hun middelbaar en laagopgeleide leeftijdsgenoten in de Stevenswijk en Leiden Noord en Zuid. In een peiling van de GGD uit 2012 kwam dit macroverband ook sterk naar voren. Meer dan de helft van de laagopgeleide ouderen (53%) had te maken met een minder goede lichamelijk of kwetsbare gezondheid, onder de middelbaar opgeleide ouderen was dit een kwart (25%) en bij hoogopgeleiden nog maar 21%.⁴

Daarnaast heeft de Professoren- en Burgemeesterswijk een vrij beperkte werkgelegenheidsfunctie. Het is een punt wat we in eerdere buurtprofielen al aan de orde hebben gesteld en waarin de Professoren- en Burgemeesterswijk overeenkomsten vertoont met onder meer de Stevenschhof en de Merenwijk. In de Professoren- en Burgemeesterswijk gaat het om 29 beschikbare arbeidsplaatsen, voornamelijk in het publieke domein (onderwijs, gezondheid en overheid) per 100 volwassen wijkbewoners. De Professoren- en Burgemeesterswijk is vooral een woonwijk. Het werkende leven speelt zich af buiten de wijk: in de binnenstad, het science park of bij de ministeries. De duidelijke scheiding tussen wonen en werken brengt een eigen dynamiek op gang.

We hebben tot nog toe de Professoren- en Burgemeesterswijk voornamelijk in haar geheel beschouwd. Toch bestaan er binnen de wijk betekenisvolle verschillen op het gebied van woningbouw, demografie, sociale opbouw en ervaren problematiek. Door wat meer in te zoomen op straatniveau maken we deze verschillen inzichtelijk. We hanteren daarvoor in eerste instantie de indeling in buurten zoals de gemeente die hanteert: de Rijndijkbuurt, de Burgemeesterswijk, de westelijke Professorenwijk en Professorenwijk-Oost.⁵

- De Rijndijkbuurt, het meest noordelijke deel van de Professoren- en Burgemeesterswijk, heeft een wat compactere stedelijke opbouw in vergelijking met de rest van de wijk, vooral tussen de Roomburgerlaan en Hoge Rijndijk. Het overgrote deel van de eengezinswoningen in de buurt is in particulier bezit, Ons Doel verhuurt daarnaast nog circa 80 woningen. Het gemiddelde huishoudinkomen ligt er wat lager dan in de rest van de wijk, maar komt nog ruim boven het Leidse gemiddelde uit. Professionals geven aan dat de sociale controle in de Rijndijkbuurt relatief hoog is, er heerst een 'ons kent ons' sfeer. Rondom de Hoge Rijndijk vinden we meer stedelijke invloeden zoals de aanwezigheid van een vrij grote studentenpopulatie. Het westelijke deel van de Rijndijkbuurt lijkt wat meer op de Burgemeesterswijk.
- De hoogste inkomens vinden we in de Burgemeesterswijk, een ruim opgezette wijk met statige herenhuizen en ruime gezinswoningen. Het is één van de kinderrijkste buurten

---

³ Sociaal Cultureel Planbureau, Kwetsbare ouderen (2011). En CBS Statline; medische contacten naar opleidingsniveau.

⁴ GGD Hollands Midden, Volwassenen- en Ouderenpeiling 2012.

⁵ Voor een indeling op de kaart verwijzen we naar de bijlage van dit sociografisch buurtprofiel.

van Leiden, en er wonen ook relatief veel ouderen. Er wordt melding gemaakt van een toenemend aantal ouderen dat zoekt naar een kleinschaligere woonvorm in de Professoren- en Burgemeesterswijk maar daar niet in slaagt. Sociale problematiek is vrijwel afwezig in deze buurt, of het moet gaan over de methadonverstrekking aan daklozen die plaatsvindt in het oude Joodse Weeshuis aan de Roodenburgerstraat.

- Gezinnen met jonge kinderen bepalen het straatbeeld in het westelijke deel van de Professorenwijk en ook hier vinden we voornamelijk hoge inkomens. Uitzondering vormt het sociale woningbouwcontingent in de omgeving van het Professorenpad, zowel in inkomen als huishoudsamenstelling. De appartementen worden veelal bewoond door alleenstaanden en ouderen met een laag inkomen en het gebruik van sociale regelingen is er relatief hoog. Er wordt veel verhuisd in deze buurt: meer dan de helft van de bewoners woont er korter dan tien jaar en ruim een kwart maximaal vier jaar. Het gaat deels om een kwetsbare populatie met sociaaleconomische of psychiatrische problemen. Er komen geregeld 'burenoverlast-klachten' binnen bij politie en welzijnswerkers.
- In de oostelijke Professorenwijk vinden we veel portiekflats met drie- en vierkamerappartementen die grotendeels in particulier bezit zijn. De appartementen worden bewoond door alleenstaanden, jonge koppels en vooral op de eerste etages enkele ouderen. Professionals krijgen vrij weinig klachten of signalen vanuit dit deel van de wijk, het lijkt te gaan om een populatie die zichzelf prima weet te redden.

3. Benoemde ambities en opgaven in de Professoren- en Burgemeesterswijk

In dit hoofdstuk beschouwen we de problematiek, opgaven en ambities voor de Professoren- en Burgemeesterswijk zoals deze door professionals en wijkbewoners benoemd worden.

3.1 Vergrijzing van de Professoren- en Burgemeesterswijk

Eén van de belangrijkste thema's waar georganiseerde bewoners en professionals zich mee bezig houden is de aankomende vergrijzing van de wijk. In vergelijking met eind jaren tachtig en medio jaren negentig valt het op dit moment nog mee zoals we zagen in de tabel op pagina 6. Gezien de honkvastheid van een deel van de wijkpopulatie mogen we aannemen dat het aantal zelfstandig wonende ouderen de komende jaren verder stijgt. Het omgaan met dit vergrijzingsproces en de daarbij horende verwachte toename van zorgvragen is ten opzichte van de voorgaande 'golven' wel flink veranderd. De maatschappelijke verwachting is immers dat inwoners bij een zorgvraag in eerste instantie bij zichzelf of hun eigen netwerk te rade gaan, voordat zij een beroep doen op door de overheid bekostigde zorg. Enkele actieve senioren in de Professoren- en Burgemeesterswijk hebben de handschoen opgepakt en hebben zich sinds 2013 georganiseerd in het vrijwilligersinitiatief 'Ouderencontact'. Het Ouderencontact is een informele beweging die zich ten doel stelt om zoveel mogelijk oudere wijkbewoners op een prettige manier zelfstandig te laten wonen in de wijk. Dat doet zij door het organiseren van wekelijkse activiteiten (huiskamerkringen, lezingen, museumbezoek, bridgen, tai-chi lessen), het informeren over voorzieningen aan (en dichtbij) huis, het bijhouden van trends en ontwikkelingen in het zorglandschap (eHealth, domotica-toepassingen) en door regulier contact te houden met het Sociaal Wijkteam en andere wijkprofessionals (o.a. politie). Vorig jaar is een catalogus uitgebracht voor ouderen met een overzicht van de verschillende voorzieningen aan huis en in de buurt. Door het organiseren van diverse activiteiten werkt het Ouderencontact aan het opbouwen van

hechte informele buurtnetwerken. Contacten die een oogje in het zeil houden bij ziekte of ouderdomsproblemen en waar gezamenlijke vormen van zelfhulp worden geïnitieerd. Het Ouderencontact kan rekenen op groot enthousiasme in de wijk. In 2015 heeft de groep 80 tot 100 bijeenkomsten georganiseerd en inmiddels wordt de maandelijkse nieuwsbrief bezorgd bij 270 adressen. Het merendeel van de adressen is te vinden in het historische hart van de Professoren- en Burgemeesterswijk, er is minder contact met de ouderen die huren bij Ons Doel.

Een punt waar het Ouderencontact zich zorgen over maakt is het ontbreken van passende woonruimte voor zelfstandig wonende ouderen in de wijk. De koophuizen van veel senioren passen niet meer bij de levensfase waarin ze zich bevinden, ze zijn te groot en vergen teveel onderhoud. Bij voorkeur verhuizen veel ouderen naar een toegankelijk, gelijkvloers huurappartement binnen de Professoren- en Burgemeesterswijk. Het ontbreekt echter aan geschikte woonruimte. De meeste appartementenflats in de wijk beschikken niet over een lift of een veel gewenste gezamenlijke ontmoetingsruimte. Veel ouderen zien zich voor de keuze om in het te grote huis te blijven wonen òf naar een plek buiten de wijk te verhuizen met verlies van (een groot deel van) de opgebouwde nabije contacten. In een Woonmanifest roept het Ouderencontact de Gemeente Leiden op om in gesprek te gaan over het bieden van passende woonruimte voor de oudere wijkbewoner. Daarnaast onderhoudt de groep contact met projectontwikkelaars over de mogelijke realisatie van de gewenste (huur)appartementen. Momenteel is de voormalige locatie van Ipse de Brugge op de Zoeterwoudesingel in beeld als optie.

In een bijeenkomst van het Ouderencontact is de vraag naar meer woningdifferentiatie nadrukkelijk naar voren gekomen. Op de vraag of de bewoners meer herenhuizen of meer appartementen in de wijk wilden zien, werd in grote meerderheid gekozen voor het laatste. Dat betekent een belangrijke wijziging ten opzichte van de huidige en historische situatie. Na een bouwstilstand van enkele decennia wordt het weer tijd voor verandering in de Professoren- en Burgemeesterswijk. Gezien het monumentale karakter van de wijk zal dit overigens een proces van lange adem zijn want de mogelijkheden voor grootschalige ingrepen zijn beperkt.

Zowel professionals als bewoners maken zich zorgen over de toenemende zorgvragen die het langdurig, zelfstandig thuis wonen van ouderen met zich mee zal brengen. De politie signaleert nu al gevallen waarbij hulpbehoevende ouderen nauwelijks in staat zijn om zelfstandig thuis te wonen zonder intensieve zorg van naasten. Met de toename van het aantal personen van 75 jaar en ouder in het vooruitzicht neemt dit waarschijnlijk alleen maar toe. Onlangs is de pilot 'Langer zelfstandig wonen' gestart waarbij de gemeente en het Ouderencontact gezamenlijk nagaan wat er nodig is om ouderen langer zelfstandig thuis te laten wonen. Onderdeel van de pilot is een enquête die onder de oudere bewoners van de Professoren- en Burgemeesterswijk zal worden gehouden.

3.2 Belangenbehartiging

De wijkvereniging Professoren- en Burgemeesterswijk is het aanspreekpunt voor alle andere terreinen die te maken hebben met het woonklimaat in de wijk. De wijkvereniging houdt zich voornamelijk bezig met belangenbehartiging naar gemeente en derde partijen, en het organiseren van buurtactiviteiten. De belangenbehartigingsfunctie van bewoners is altijd goed belegd geweest in de wijk: diverse actieve bewoners houden nauwlettend de ontwikkelingen in

de wijk en gemeentelijke plannen in het oog. We noemen enkele thema's waar de wijkvereniging zich op dit moment sterk voor maakt.

- De organisatie van diverse wijkfeesten, culturele activiteiten en plechtigheden als dodenherdenking. Hoewel er grote tevredenheid heerst over het verloop van deze activiteiten, wijst de vereniging op de toenemende drukte bij vooral het Koningsdagfeest. De Professoren- en Burgemeesterswijk heeft in de loop der jaren zo'n goede naam opgebouwd bij de organisatie van dit feest dat bezoekers van ver buiten de wijk een kijkje kwamen nemen. Voor het vrijwilligersbestuur wordt het steeds lastiger om de grote bezoekersstromen op verantwoorde wijzen te managen. Het feest is in eerste instantie bedoeld voor de wijkbewoners.
- Er is geen opvolger voor het Cornelis Jopenz buurthuis gekomen na de sluiting in 2000. Voor het organiseren van buurtactiviteiten of de reguliere bijeenkomsten van het Ouderencontact en wijkvereniging blijft de locatie een heikel punt. Nu wordt dat nog opgelost door medegebruik van ruimtes van de buitenschoolse opvang en Trigon, maar deze zijn lang niet altijd beschikbaar. Het is voorlopig nog zoeken naar een permanente plek waar ontmoeting tussen bewoners kan plaatsvinden. Het Trefpunt is vrij klein en dichtgeslibd met activiteiten en voor het gebruik van de ruimtes in de Vredeskerk dient een marktconforme huur te worden betaald. Bij een toenemende vraag naar meer bewonersparticipatie en buurtregie hoort een passende locatie als uitvalsbasis.
- In de ontwikkeling van het Bètaplein op het huidige Lammenschans bedrijventerrein is een hoge woontoren voorzien geschikt voor jongeren, studenten en andere bewonersgroepen die zich thuis voelen in een trendy, stedelijk woon-werkgebied. De wijkvereniging heeft bezwaar gemaakt tegen de voorziene hoogte van de 'Green Tower' omdat deze de huidige zichtlijnen onderbreekt, voor schaduwval zorgt en een toename van de parkeerdruk verwacht wordt. Inmiddels is de hoogte van 70 meter teruggebracht naar 58 meter na de bezwaren van wijkvereniging en omwonenden. Daarnaast is het 'evenementenbeleid' in het gebied versoberd op voorspraak van de bewoners.
- De wijkvereniging is een belangrijke gesprekspartner geweest in de ontwikkeling van het gemeentelijke parkeerbeleid. Diverse inspraaknotities, brieven aan politici en schouwverslagen met weergave van de variëteit aan meningen in de wijk getuigen van de intensieve wijze waarop de wijkvereniging hiermee bezig is geweest. De invoering van het betaald parkeren vanaf 1 januari 2016 kan over het algemeen op steun rekenen van de bewoners. Er zijn bewoners die het beleid uitgebreid willen zien tot de avond- en nachturen.
- De Professoren- en Burgemeesterswijk heeft te maken met piekbelastingen in het verkeer in de spijstijden, voornamelijk in de omgeving van basisscholen en kinderdagverblijven en bij de uitvalswegen. De jaren dertig wijk is simpelweg niet ingericht op het vele autoverkeer dat zich door de wijk manoeuvreert. Zowel bewoners als professionals signaleren de verkeerschaos en gevaarlijke situaties die dat met zich meebrengt. Ruimtelijk is daar vrij weinig aan te doen. De oplossing van het probleem lijkt vooral te zitten in het stimuleren van het gebruik van de fiets, vooral bij het brengen en halen van kinderen bij school en opvanglocaties.
- Bij het stedelijk gymnasium verzamelen zich regelmatig groepen hangjongeren en schoolgaande jeugd afkomstig uit de hele regio, die voor de nodige overlast zorgen.

Daarnaast is geconstateerd dat er door deze groepen zo nu en dan drugs worden gebruikt. In het Roomburgerpark is een officiële hangplek ingericht voor de jongeren, verder weg van de woonhuizen, maar deze is niet altijd in gebruik door weersomstandigheden of andere voorkeuren van jongeren. Er wordt aangegeven dat er weinig voorzieningen of activiteiten zijn voor jongeren in de wijk.

- In de nieuwe Retailvisie, opgesteld door het regionale samenwerkingsverband Economie071 waar ook de Gemeente Leiden in participeert, wordt de enige winkelstraat die de Professoren- en Burgemeesterswijk rijk is bestempeld als 'niet toekomstbestendig'. Het besluit heeft geleid tot verbazing van wijkbewoners en ondernemers. De aloude buurtwinkels dreigen uit het straatbeeld van de Professoren- en Burgemeesterswijk te verdwijnen. De vraag is in hoeverre typische buurtwinkels als een visboer, slagerij, bloemenwinkel en drogisterij daadwerkelijk leiden tot omzetverlies voor de Leidse binnenstad met vooral recreatieve winkelfuncties.

3.3 Een toename van het aantal jongeren

De aankomende vergrijzing mag dan een 'hot item' zijn in de besprekingen over de Professoren- en Burgemeesterswijk, allereerst dient zich een toename van het aantal jongeren aan. Een grote groep buurtbewoners van ongeveer dezelfde leeftijd bepaalt het tempo waarin de wijk zich ontwikkelt: van een jonge gezinswijk in de jaren negentig, naar een wijk met veel jongeren op dit moment en naar een wijk met veel ouderen in de toekomst. Prima dat er wordt nagedacht over de aankomende vergrijzing van de wijk, maar dat neemt niet weg dat er op korte termijn tevens aandacht zal moeten zijn voor de jongeren.

Het signaal van de politie dat de hangjongerenproblematiek hand over hand toeneemt kunnen we staven met gegevens over het aantal jongeren in de Professoren- en Burgemeesterswijk. De toename doet zich zowel voor bij de groep tieners van 15 tot en met 18 jaar, als bij jongeren van 19 tot 25 jaar. Van de laatste leeftijdsgroep hoeven we niet direct veel overlast te verwachten, velen van hen oriënteren zich meer op de stad en het studentenleven dan dat zij zich zullen manifesteren in de buurt. Bij de tieners ligt dat anders. Nu gaat het over het algemeen om jongeren uit welgestelde gezinnen die goed presteren op school maar we weten hoe fragiel de ontwikkeling kan zijn in deze levensfase. Foute vriendjes, ruzie thuis of peestsituaties op school kunnen een ingrijpend effect hebben op het leven van een tiener. In een wijk met veel tweeverdieners en weinig jongerenvoorzieningen is het zaak waakzaam te blijven voor de sociale druk die uit kan gaan van groepen jongeren.

Vooralsnog lijkt er geen reden te zijn voor grote zorgen. We kijken kort naar de gezondheid en schoolprestaties van de jeugd. We gebruiken daarvoor enkele gegevens, beschikbaar op het niveau van het Roodenburgerdistrict, uit de GGD Jongerenpeiling en een notitie over Communities That Care van de Gemeente Leiden.

We concluderen op basis van deze gegevens het volgende:

- De jeugd in het Roodenburgerdistrict is gezond in vergelijking met hun leeftijdgenoten in de andere Leidse wijken: er wordt veel gesport, relatief goed gegeten en overgewicht lijkt nauwelijks een issue te zijn. We zien wel dat ondergewicht wat vaker voorkomt in dit deel van de stad, maar in absolute termen gaat het over een beperkte groep kinderen.

- Pesten, baldadig gedrag en het gebruik van genotsmiddelen is net als in iedere wijk een issue, maar in het Roodenburgerdistrict in veel mindere mate dan elders. De jeugd komt uit een 'warm nest', past goed op zichzelf en kan veelal goed met elkaar overweg.
- De schoolprestaties van de kinderen uit het Roodenburgerdistrict zijn zeer behoorlijk, zowel gezien vanuit de Leidse context als in vergelijking met het nationale gemiddelde.
- De basisscholen in het Roodenburgerdistrict en dan met name in de Professoren- en Burgemeesterswijk, bedienen een groter publiek dan alleen de directe omgeving. Circa 30% van de kinderen op de basisscholen in het Roodenburgerdistrict woont buiten de wijk.

3.4 Onderlinge zelfhulp en de overheid

De Burggravenlaan en De Sitterlaan zijn niet alleen belangrijke verbindingswegen voor de Professoren- en Burgemeesterswijk, volgens diverse professionals versterken zij de bestaande scheiding naar welstandslijnen. Ten westen vinden we de meeste koopwoningen en gezinnen met hoge inkomens, ten oosten treffen we alle sociale huurwoningen aan die in de Professoren- en Burgemeesterswijk te vinden zijn. Tenminste, dat is vooral zo bij de Sitterlaan. De verschillen tussen de oost- en westkant van de Burggravenlaan zijn veel minder pregnant.

Bewoners en professionals erkennen het verschil tussen beide delen van de Professoren- en Burgemeesterswijk, er bestaat discussie over de implicaties daarvan. De leden van de wijkvereniging en het Ouderencontact doen nadrukkelijk de deur open voor alle bewoners van de Professoren- en Burgemeesterswijk, ongeacht de straat of buurt waar zij wonen. Vooralsnog valt de participatie van de huurders van Ons Doel in deze bewonersorganisaties tegen. Bewoners en professionals wijzen op een te grote afstand in belevingswereld of het ontbreken van informele buurtcontacten tussen beide delen. Het blijft zoeken naar aansprekende thema's die de verbinding kunnen leggen. Een goed voorbeeld is de stadstuinderij aan de Zoeterwoudse-singel, waar zowel bewoners uit de koop- als sociale huurwoningen hun groenten zaaien en oogsten.

In de wijk vindt een levendig debat plaats over de gewenste verhouding tussen onderlinge zelfhulp en de verantwoordelijkheid van de gemeente. Initiatieven als het Ouderencontact worden van harte ondersteund, er is een pilot gestart om ouderen langer zelfstandig thuis te laten wonen en tegelijkertijd verwachten veel bewoners het nodige van de gemeente. Naast aandacht die uitgaat naar de meer kwetsbare wijken (Noord, Slaaghwijk, Zuid), waarschuwen georganiseerde bewoners dat ook de Professoren- en Burgemeesterswijk specifieke aandacht behoeft. De bewonersvereniging en het Ouderencontact zijn goed in staat om wensen en behoeften van de bewoners door te spelen naar de politiek, zelf een visie te formuleren op de toekomst van de wijk en bewoners te mobiliseren.

De bewoners beschikken over de kennis, de competenties en de organisatiekracht om hun wensen en behoeften naar voren te brengen. De wil bestaat om gezamenlijk met de gemeente na te denken over de uitdagingen waar de wijk zich voor gesteld ziet staan. Juist het werken met een open, brede vraagstelling kan goed werken bij een hoogopgeleide wijkpopulatie als in de Professoren- en Burgemeesterswijk. De zelfbewuste kritische bewoners willen graag meedenken over mogelijke oplossingen, vragen niet om kant-en-klare overheidsoplossingen en zien veelal een eigen verantwoordelijkheid. Vervolgens komt het er op aan om acties te ondernemen, te

organiseren en te begeleiden. Het bepalen van deze acties is een zaak van bewoners, met ondersteuning van gemeente en maatschappelijke organisaties. Er valt veel voor te zeggen om dit langzaam uit te breiden naar andere beleidsterreinen en uitdagingen: de jongerenproblematiek, de piekbelastingen in het verkeer, de beperkte uitwisseling tussen bewoners van koop- en van sociale huurwoningen en het stimuleren van meer ondernemerschap en werkgelegenheid in de wijk. Om daar voldoende inhoud en vervolg aan te geven is volgens de bewoners van de wijk, evenzeer ondersteuning nodig.

We komen toe aan een conclusie.

4. Conclusie

Mocht er een top drie van iconische Leidse wijken komen, dan zou de Professoren- en Burgemeesterswijk daar zeker toe behoren, schreven we. De wijk is planmatig opgebouwd in de hoogtijdagen van de Nederlandse woningarchitectuur, met een origineel ontwerp dat bijna ongeschonden is gebleven. Het is ook een wijk met een fraaie, groene aansluiting op de binnenstad. De straatnaamgeving heeft gezorgd voor een referentie aan het academische en bestuurlijke verleden van de stad (professoren en burgemeesters) en heel veel professoren en bestuurders hebben ook in de wijk gewoond, of wonen er nog.

Vervolgens zagen we dat de Professoren- en Burgemeesterswijk een baken van stabiliteit is in een stad die demografisch sterk in beweging is. Waar Leiden een stad is met veel mobiliteit, is de Professoren- en Burgemeesterswijk een wijk gebleken met lange wooncarrières, een gezinswijk met steeds meer jongeren, in de toekomst meer ouderen en weinig ondernemingen. De aspiraties van de bewoners passen bij dat karakter. Bewoners willen vooral het groene, rustige en veilige karakter van de wijk behouden. Een aantal specifieke thema's is in dit profiel aan de orde gekomen: het gebrek aan voorzieningen voor jongeren, de toekomstige vergrijzing, piekbelastingen in het verkeer, de behoefte aan een eigentijds buurthuis, de wens naar meer woningdifferentiatie en het blijven bestaan van winkelfuncties in de wijk. Voor een deel kunnen de bewoners dat prima zelf organiseren, anderzijds zijn er ook verwachtingen van de gemeente op dit punt. Bij aanvang van de reeks buurtprofielen hebben we de Professoren- en Burgemeesterswijk uitgekozen als 'contrastwijk'. Dit contrast met de andere Leidse wijken en buurten is niet alleen een kwestie van sociaal economische verschillen. De verschillen hebben ook consequenties voor de wijze waarop bewoners betrokken kunnen worden bij opgaven en uitdagingen van de wijk. Het vinden van een balans tussen bewonersparticipatie en overheidsbemoeienis is de overkoepelende uitdaging waar de wijk zich voor gesteld ziet.

De basisvoorwaarden om tot actieve burgerparticipatie te komen zijn in de Professoren- en Burgemeesterswijk aanwezig:⁶

- De bewonerspopulatie is over het algemeen hoog opgeleid en beschikt over voldoende middelen om financiële tegenvallers op te vangen. De meeste bewoners hebben de regie over hun eigen leven en zorgproces stevig in handen
- Er is sprake van een goed georganiseerd buurtkader dat bewoners kan mobiliseren en wensen en behoeften kan vertalen naar de overheid en maatschappelijke instanties

---

⁶ Afgeleid uit: Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid (WRR), *Vertrouwen in burgers* (2012)

- Overheid en maatschappelijke organisaties staan open voor actieve burgerparticipatie voor meer abstracte thema's zoals 'langer zelfstandig wonen', er bestaat vertrouwen in de competenties en intenties van de georganiseerde bewoners
- Georganiseerde bewoners, overheid en maatschappelijke organisaties hebben zich georganiseerd voor een aansprekend thema; het langer zelfstandig wonen van ouderen.

Zo gezien is de pilot 'Langer zelfstandig wonen' een interessante testcase en gelegenheid om te zoeken naar de gewenste verhoudingen tussen georganiseerde bewoners, maatschappelijke organisaties en overheid. Onderstaande opsommingen bieden handvatten om dit samenspel vorm te geven, gezien vanuit drie verschillende perspectieven.

Bewoners

- Een duidelijke mate van organisatie is nodig
- Een verbindend thema is een goede basis
- Aangeven van mogelijkheden en grenzen van verantwoordelijkheid
- Blijvend betrekken van de achterban door middel van bijeenkomsten, inzet nieuwsbrieven en andere communicatiemiddelen, kennisdeling en mogelijkheden bieden voor eigen initiatief
- Een zekere saamhorigheid die een substantiële schaal heeft
- Behoud van het eigenaarschap; in afstemming met gemeente
- Een duidelijke uitvalsbasis voor de herkenbaarheid.

Maatschappelijke organisaties

- Naast hulpbehoevende burgers bijstaan ook actieve burgers toerusten om verantwoordelijkheid te nemen en hen bij de vertaling naar activiteiten faciliteren
- Periodiek overleg met georganiseerde bewoners
- Diensten die passen bij de wensen van bewoners, bijvoorbeeld in de zin van beschikbaarheid.

Overheid

- In samenspraak met bewoners en maatschappelijke organisaties kaders bepalen waarbinnen maatschappelijke participatie kan plaatsvinden
- Heldere verwachtingen scheppen; voorkom teleurstelling
- Geef vertrouwen aan samenwerkingsverbanden van bewoners

- Actief contact houden
- Reageer op vragen en behoeften waar mogelijk
- Verbindingen leggen en wegen openen.

Bijlage: cijfers Professoren- en Burgemeesterswijk

In deze bijlage treft u de cijfers en gegevens aan die de basis vormen van dit sociografisch buurtprofiel. We maken gebruik van zowel openbare databestanden als interne data van de verschillende partners. Met buurtprofessionals hebben we deze gegevens geïnterpreteerd en van een analyse voorzien, die u op voorgaande pagina's hebt aangetroffen. We houden in deze bijlage de indeling van het buurtprofiel aan maar beginnen met een gebiedsindeling en een kort overzicht van enkele algemene data van de Professoren- en Burgemeesterswijk.

In dit buurtprofiel wordt onder de Professoren- en Burgemeesterswijk het gearceerde gebied op onderstaande kaart verstaan. De wijk is in de gemeentelijke statistieken onderverdeeld in vier buurten: Rijndijkbuurt (geel gearceerd), de Professorenwijk-Oost (blauw), de Professorenwijk-West (rood) en de Burgemeesterswijk (groen).

We gaan om te beginnen in op:

- Aantal inwoners
- Leeftijdsverdeling
- Huishoudsamenstelling
- Inkomenssituatie
- Woningen naar eigendom
- Aantal nieuwkomers
- Inwoners naar herkomst

Het aantal inwoners in de Professoren- en Burgemeesterswijk is de afgelopen jaren stabiel gebleven, er hebben geen grootschalige nieuwbouwprojecten plaatsgevonden.

Tabel 1 Aantal inwoners per buurt (2000 – 2015)

	2000	2004	2008	2012	2015
Rijndijkbuurt	2.213	2.260	2.286	2.237	2.368
Professorenwijk-Oost	1.337	1.321	1.307	1.325	1.346
Professorenwijk-West	3.057	3.100	3.121	3.091	3.135
Burgemeesterswijk	2.021	2.021	2.001	2.024	1.903
Professoren- en Burgemeesterswijk	8.628	8.702	8.715	8.677	8.752

Bron: BOA, Gemeente Leiden

De Professoren- en Burgemeesterswijk is in demografisch opzicht een echte gezinswijk, met relatief veel kinderen en volwassenen in de leeftijd tussen de 40 en 55 jaar. Het aantal ouderen lijkt vooralsnog relatief beperkt te zijn.

Tabel 2 Leeftijdverdeling per buurt (2015)

	< 18	18-26	27-39	40-54	55-64	65+
Rijndijkbuurt	466	396	489	489	250	278
Professorenwijk-Oost	268	122	237	328	176	215
Professorenwijk-West	833	232	563	782	333	392
Burgemeesterswijk	535	162	168	446	287	305
Professoren- en Burgemeesterswijk	2.102	912	1.457	2.045	1.046	1.190

Bron: BOA, Gemeente Leiden

Tabel 3 Procentuele leeftijdsverdeling (2015)

	< 18	18 – 26	27 – 39	40 – 54	55 – 64	65+
Rijndijkbuurt	19,7%	16,7%	20,7%	20,7%	10,6%	11,7%
Professorenwijk-Oost	19,9%	9,1%	17,6%	24,4%	13,1%	16,0%
Professorenwijk-West	26,6%	7,4%	18,0%	24,9%	10,6%	12,5%
Burgemeesterswijk	28,1%	8,5%	8,8%	23,4%	15,1%	16,0%
Professoren- en Burgemeesterswijk	24,0%	10,4%	16,6%	23,4%	12,0%	13,6%
Leiden	16,7%	19,3%	19,1%	19,8%	11,3%	13,9%

Bron: BOA, Gemeente Leiden

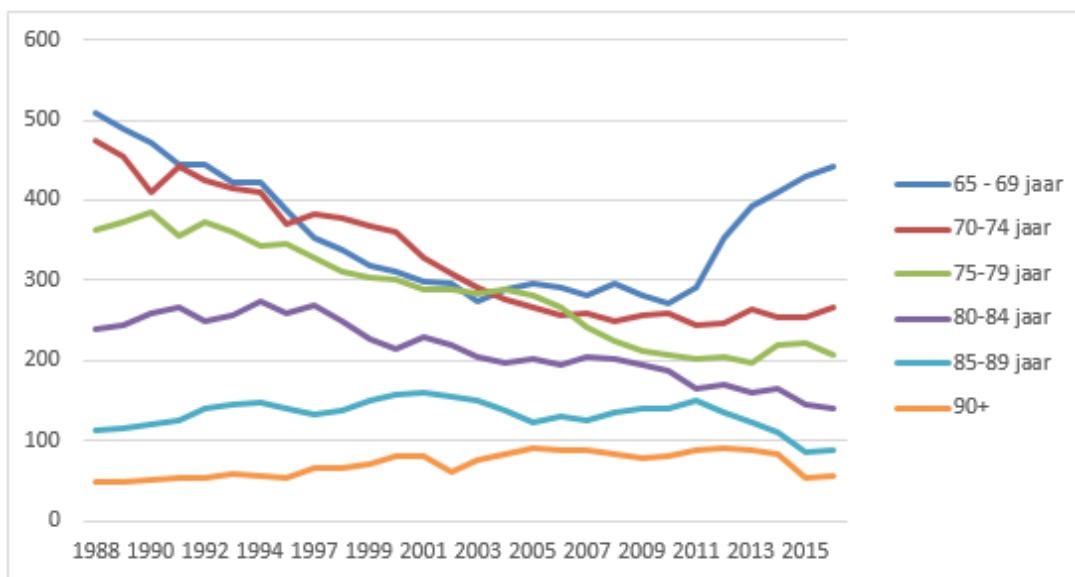
Wanneer we verder inzoomen op het aantal ouderen in de Professoren- en Burgemeesterswijk, zien we dat het aantal 75+'ers de afgelopen 18 jaar is afgenomen. Het aantal 65 tot 69 jarigen is de laatste jaren wel weer groeiende.

Tabel 4 Aantal ouderen per leeftijdscategorie (65 jaar en ouder) (2016) Bron: BOA, gem Leiden

	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90+
Rijndijkbuurt	110	63	46	36	18	16
Professorenwijk-Oost	81	50	38	31	13	5
Professorenwijk-West	128	89	70	43	34	27
Burgemeesterswijk	122	65	54	31	22	7
Professoren- en Burgemeesterswijk	441	267	208	141	87	55

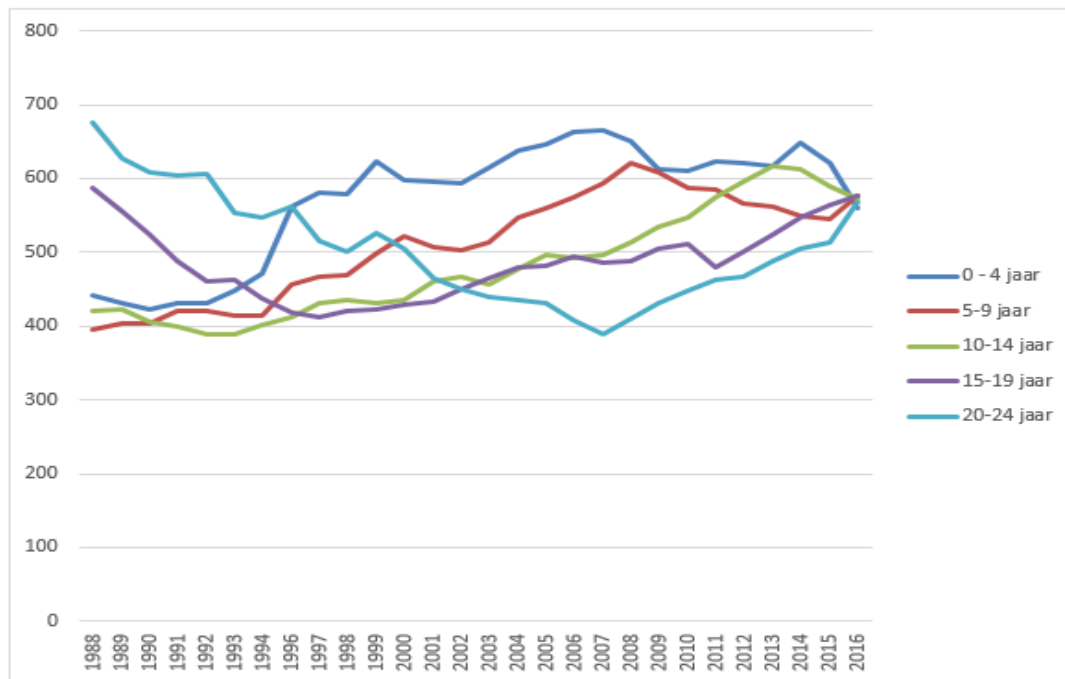
Grafiek 1 en 2 geven een representatief beeld van de verschuiving in het aantal ouderen en jongeren. Eind jaren tachtig was de wijkpopulatie sterk vergrijsd. Er woonden weinig kinderen onder de 15 jaar, er waren wel veel jongeren maar die verlieten in de jaren daarna gestaag het ouderlijk huis. In de jaren negentig kwam er een nieuwe generatie gezinnen in de Professoren- en Burgemeesterswijk wonen en daalde het aantal ouderen. We zien inmiddels het aantal jongeren weer toenemen en het aantal kinderen onder de 15 afnemen. Nog even en we zullen ook weer een toename in het aantal ouderen zien. De geschiedenis herhaalt zich.

Grafiek 1 Leeftijdsverdeling ouderen 1988 – 2016

Bron: BOA gem. Leiden, bewerking Blaauwberg

Grafiek 2 Leeftijdsverdeling jeugd en jongeren 1988 – 2016

Bron: BOA, gem. Leiden, bewerking Blaauwberg

We herkennen het beeld van de Professoren- en Burgemeesterswijk als gezinswijk ook als we kijken naar de huishoudsamenstelling. In de flats van de Professorenwijk-Oost vinden we meer éénpersoonshuishoudens.

Tabel 5 Huishoudkenmerken naar buurt (2012), Bron: BOA, Gemeente Leiden.

	Rijndijk-buurt	Professoren-Oost	Professoren-West	Burgemeester-wijk	Professoren-en Burgemeester wijk
Studenten	140	20	30	40	230
Eénpersoons	400	300	450	150	1.300
Paar zonder kinderen	280	150	310	200	940
Gezin	260	150	440	280	1.130
Eénoudergezin	60	50	90	40	240
Institutionele huishoudens	0	0	0	120	120
Overig	10	10	10	10	40
Totaal	1.150	680	1.330	840	4.000

Tabel 6 Huishoudkenmerken naar buurt in % (2012)

	Rijndijkbuurt	Prof-Oost	Prof-West	Burgemeesterswijk	Professoren- en Burgemeesterswijk	Leiden
Studenten	12%	3%	2%	5%	6%	16%
Eénpersoons	35%	44%	34%	18%	33%	35%
Paar zonder kinderen	24%	22%	23%	24%	24%	22%
Gezin	23%	22%	33%	33%	28%	19%
Eénoudergezin	5%	7%	7%	5%	6%	5%
Institutionele huishoudens	-	-	-	14%	3%	2%
Overig	1%	1%	1%	1%	1%	1%

Bron: BOA, Gemeente Leiden.

Het inkomensniveau in de Professoren- en Burgemeesterswijk is relatief hoog, zowel gezien vanuit de Leidse context als vergeleken met de rest van Nederland.

Tabel 7 Huishoudinkomen per buurt (2012)

	Gemiddeld gestandaardiseerd huishoudinkomen ⁷	Spreiding gestandaardiseerde huishoudinkomens (in €) ⁸				
		< 15.401	15.401 - 19.300	19.301 - 24.000	24.001 - 30.900	> 30.900
Rijndijkbuurt	€ 27.700	17%	14%	15%	23%	32%
Professorenwijk-Oost	€ 28.500	9%	15%	19%	25%	31%
Professorenwijk-West	€ 28.900	14%	14%	15%	19%	39%
Burgemeesterswijk	€ 39.400	6%	6%	9%	19%	61%
Leiden	€ 24.900	22%	18%	18%	19%	24%

Bron: BOA, Gemeente Leiden & CBS/RIO (2012).

Het merendeel van de woningen in de Professoren- en Burgemeesterswijk is in particulier bezit. In de omgeving van de Hoge Rijndijk worden daarnaast veel appartementen en kamers verhuurd aan studenten en andere eenpersoonshuishoudens.

⁷ Het besteedbaar inkomen gecorrigeerd voor verschillen in grootte en samenstelling van huishoudens, teruggerekend naar eenpersoonshuishoudens.

⁸ Landelijk 20% in elke inkomensgroep

Tabel 8 Woningen naar eigendom en waarde (2013)

	Koopwoning en (%)	Sociale huur (%)	Particuliere huur (%)	Aantal woningen (2014)	Gemiddelde WOZ waarde (2014)
Rijndijkbuurt	58%	9%	32%	1.046	€ 255.000
Professorenwijk- Oost	82%	5%	13%	687	€ 223.000
Professorenwijk- West	65%	25%	10%	1.332	€ 269.000
Burgemeesterswijk	87%	1%	12%	716	€ 429.000
Professoren- en Burgemeesterswijk	70%	12%	17%	3.781	€ 287.000
Leiden	44%	35%	20%	55.202	€ 210.000

Bron: CBS Statline

Bezien in een tijdspanne van pakweg vijftien jaar wonen er op dit moment relatief weinig ouderen in de Professoren- en Burgemeesterswijk. Gezien de honkvastheid van veel oudere bewoners mogen we echter verwachten dat dit aantal de komende jaren zal stijgen.

Tabel 9 Aantal 65+ers per buurt in % totale populatie (1999 – 2015)

	1999	2001	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2015
Rijndijkbuurt	12,8	12,3	11,4	11,0	10,8	10,6	10,7	11,8	11,7
Professorenwijk- Oost	18,4	18,3	16,8	15,4	16,1	15,1	14,0	14,9	16,0
Professorenwijk- West	16,9	16,2	14,9	14,1	12,5	12,2	12,1	12,4	12,5
Burgemeesterswij k	19,5	18,9	17,7	18,2	17,7	17,2	16,9	18,2	16,0
Professoren- en Burgemeesterswij k	16,7	16,1	14,9	14,4	13,8	13,4	13,2	14,0	13,6

Bron: BOA, Gemeente Leiden

We beschikken daarnaast over enkele gegevens op straatniveau, weergegeven op kaartmateriaal. We kijken naar het aantal ouderen (65+ en 75+), het aantal kinderen jonger dan 14 jaar, het aantal eenpersoonshuishoudens en het fiscale maandinkomen.

Figuur 1 Percentage 65+ in de Professoren- en Burgemeesterswijk op kaart

Bron: NRC & CBS (2012)

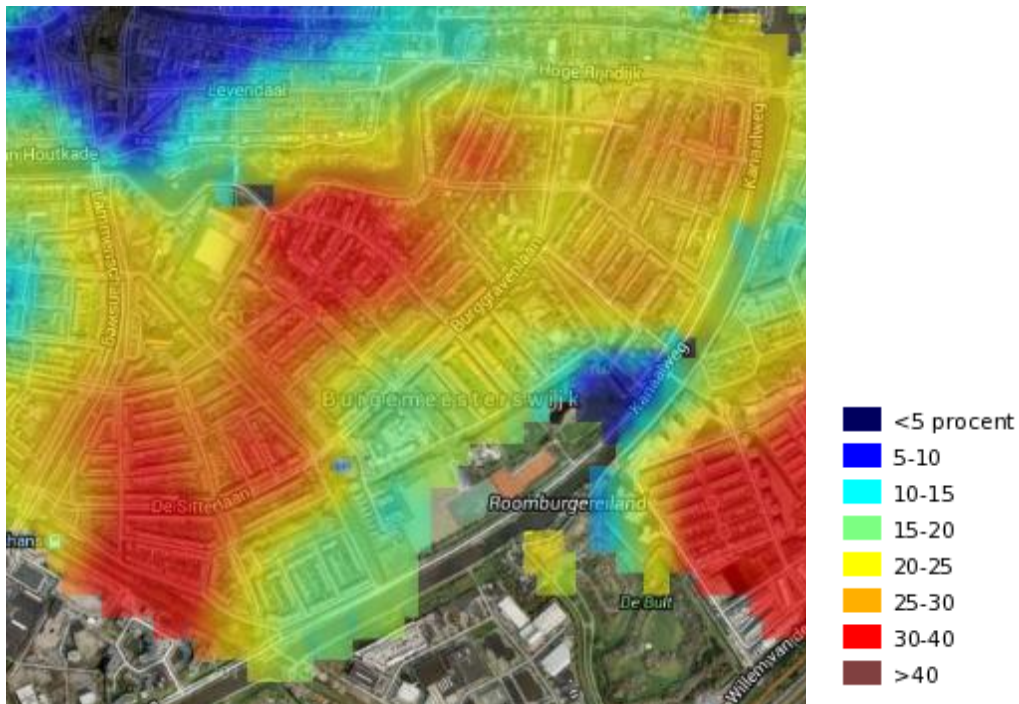
Figuur 2 Percentage 75+ers in de Professoren- en Burgemeesterswijk op kaart

Bron: NRC & CBS (2012)

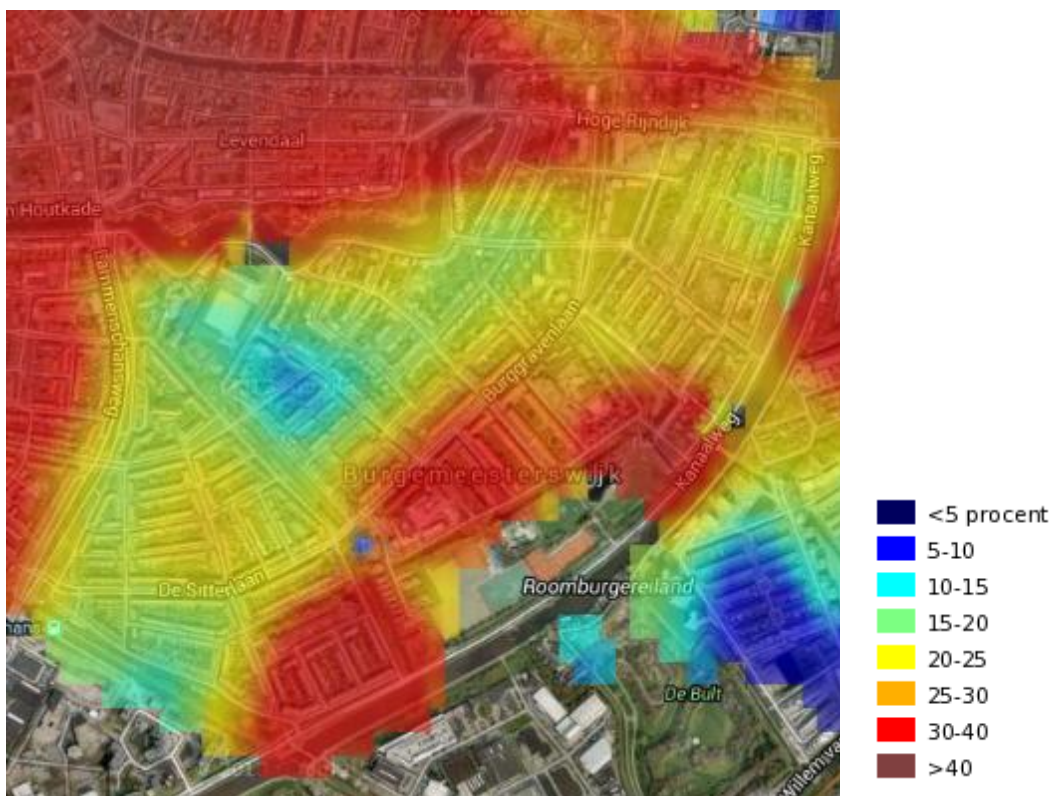

Figuur 3 Percentage kinderen jonger dan 14 jaar in de Professoren- en Burgemeesterswijk op kaart

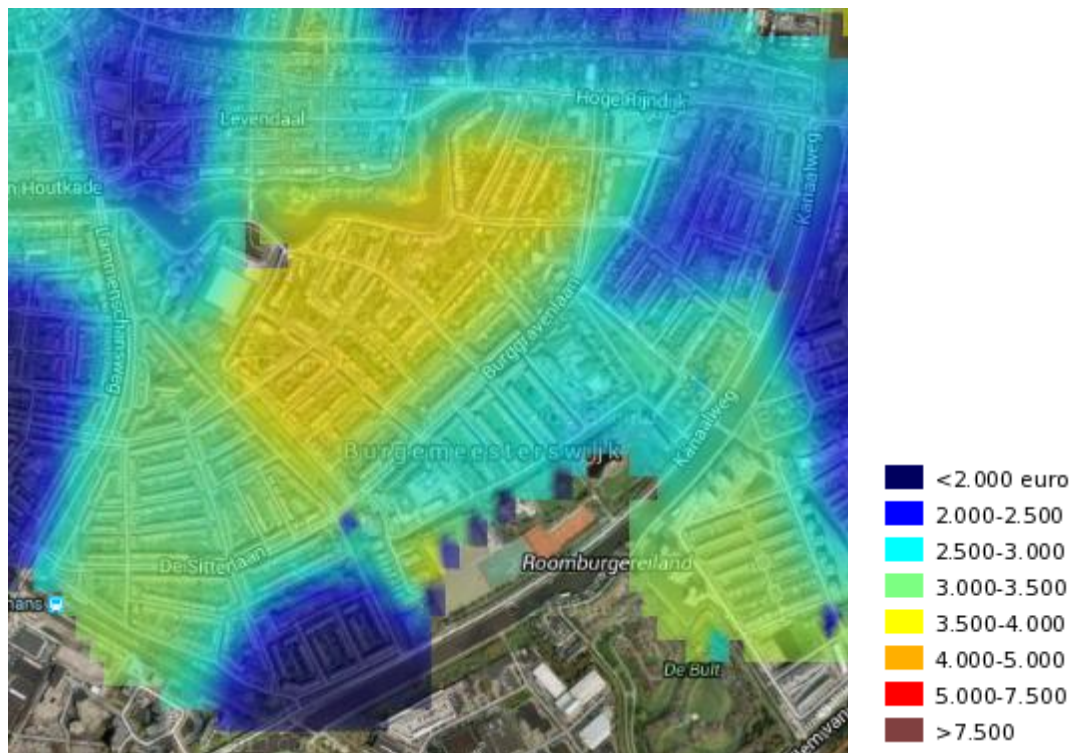
Bron: NRC & CBS (2012)

Figuur 4 Percentage eenpersoonshuishoudens in Professoren- en Burgemeesterswijk e.o. op kaart

Bron: NRC & CBS (2012)

Figuur 5 Fiscaal maandinkomen per persoon in de Professoren- en Burgemeesterswijk e.o.

Bron: NRC & CBS (2012)

De verhuismobiliteit is in het Roodenburgerdistrict, waartoe de Professoren- en Burgemeesterswijk behoort, laag in vergelijking met de andere Leidse wijken. Het lijkt een bewijs te zijn van de honkvastheid van de bewoners van de Professoren- en Burgemeesterswijk.

Tabel 10 Aantal nieuwkomers per district, naar regio van herkomst (2014)

	Elders in Leiden	Elders in Nederland	Buitenland	Totaal	In % totale populatie
Binnenstad-Zuid	681	979	344	2.004	24%
Binnenstad-Noord	862	1.479	1.035	3.376	22%
Stationsdistrict	152	112	135	399	20%
Leiden Noord	258	800	830	1.888	14%
Roodenburgerdistrict	209	731	697	1.637	8%
Leiden Zuid	329	1.089	882	2.300	12%
Morsdistrict	240	609	606	1.455	13%
Boerhaave	128	446	260	834	18%
Merenwijk	99	436	378	913	6%
Stevenshof	55	295	301	651	6%

Bron: BOA, Gemeente Leiden (2014)

Tabel 11 Aantal nieuwkomers per district in % totale populatie (2002-2014)

	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014
Binnenstad-Zuid	20%	21%	20%	21%	21%	24%	24%
Binnenstad-Noord	21%	19%	19%	20%	21%	21%	22%
Stationsdistrict	16%	18%	18%	14%	17%	20%	20%
Leiden Noord	10%	12%	12%	14%	13%	14%	14%
Roodenburgerdistrict	8%	9%	10%	11%	7%	9%	8%
Leiden Zuid	11%	10%	11%	12%	11%	11%	12%
Morsdistrict	12%	11%	13%	12%	11%	14%	13%
Boerhaave	20%	17%	15%	16%	18%	24%	18%
Merenwijk	7%	7%	7%	7%	6%	6%	6%
Stevenshof	5%	5%	5%	6%	4%	5%	6%

Bron: BOA, Gemeente Leiden

Een uitzondering op dit algemene beeld vormt het sociale woningbouwcontingent van Ons Doel in de omgeving van het Professorenpad, met veel verhuizingen en een relatief korte woonduur.

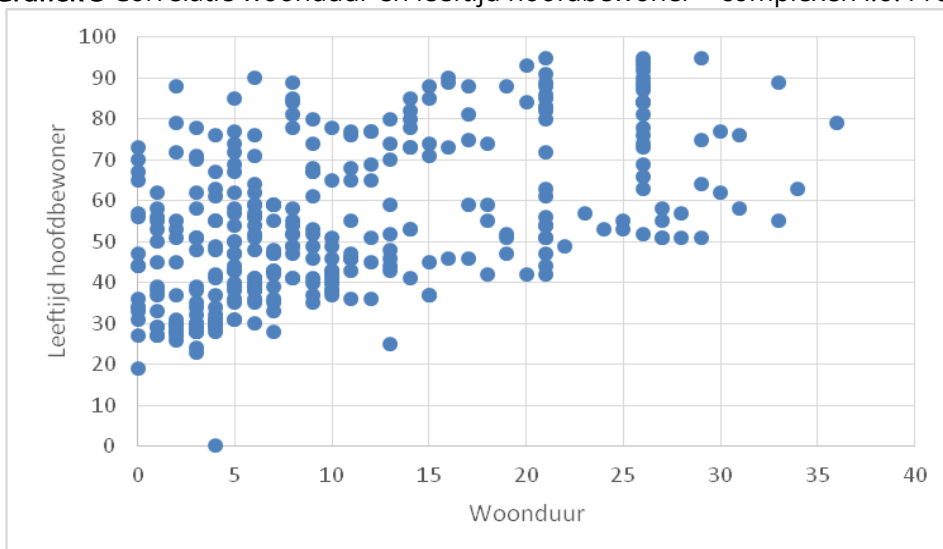
Tabel 12 Woonduur huurders woningen Ons Doel – Professorenwijk (2015)

	0 t/m 4 jaar	5 t/m 9 jaar	10 t/m 20 jaar	> 20 jaar	Totaal
Kanaalstraat/Dozystraat/Snouck Hurgronjestraat e.o. (Rijndijkbuurt, Prof-Oost)	5	26	33	56	120
Professorenpad, Melchior Treublaan, Kanaalweg, Lorentzkade e.o. (Prof- West)	93	94	75	67	329

Bron: Ons Doel

Het zijn zowel jongeren als ouderen die hier relatief kort wonen, blijkt uit onderstaande vergelijking tussen woonduur en leeftijd.

Grafiek 3 Correlatie woonduur en leeftijd hoofdbewoner – complexen i.o. Professorenpad

Bron: Ons Doel. Bewerking Blaauwberg

Er wonen relatief weinig mensen van buitenlandse herkomst in de Professoren- en Burgemeesterswijk, een opvallend feit in het internationale Leiden.

Tabel 13 Inwoners naar herkomst (2015)

	Aantal autochtonen	Aantal bewoners van niet-westerse herkomst	Aantal bewoners van westerse herkomst (excl. NL)
Rijndijkbuurt	1.867	169	332
Professorenwijk-Oost	1.107	73	166
Professorenwijk-West	2.536	190	409
Burgemeesterswijk	1.501	117	285
Professoren- en Burgemeesterswijk	7.011	549	1.192

Bron: BOA, Gemeente Leiden

Tabel 14 Inwoners naar herkomst in % per wijk

	Aantal bewoners van buitenlandse herkomst in % totale populatie
Professoren- en Burgemeesterswijk	20%
Binnenstad	33%
Leiden Noord	36%
Leiden Zuid	32%
Morsdistrict	29%
Boerhaave	30%
Merenwijk	32%
Stevenshof	17%

Bron: BOA, Gemeente Leiden

De Professoren- en Burgemeesterswijk heeft een relatief beperkte werkgelegenheidsfunctie, net als de monofunctionele woonwijken Merenwijk en Stevenshof.

Tabel 15 Aantal arbeidsplaatsen Professoren- en Burgemeesterswijk in vergelijking met andere wijken (2013)

	Aantal inwoners 20 – 64 jaar	Aantal arbeidsplaatsen	Aantal vestigingen	Aantal banen per 100 inwoners
Professoren- en Burgemeesterswijk	5.228	1.520	321	29
Binnenstad	19.978	17.091	1.735	86
Leiden Noord	8.986	2.176	377	24
Leiden Zuid	12.481	5.660	677	45
Morsdistrict	7.086	5.299	351	75
Boerhaave	3.146	18.801	329	598
Merenwijk	8.224	1.974	464	24
Stevenshof	7.333	1.158	314	16

Bron: CBS 2012

We gebruiken de volgende tabel om de draagkracht van de wijk te kwantificeren.

Tabel 16 Draagkracht Professoren- en Burgemeesterswijk weergegeven in enkele parameters

	Professoren- en Burgemeesterswijk	Leiden	Gemiddelde 50 grootste gemeenten
Aantal hoogopgeleiden in % beroepsbevolking (2013)	~ 75% ⁹	54%	40%
Percentage huishoudens met inkomen > € 34.600 ¹⁰ (2013)	61%	42%	39%
Percentage personen dat gebruik maakt van één of meer sociale regeling(en) (2011)	24% ¹¹	26%	31%
Personen met een bijstandsuitkering (in % populatie 18 – 64 jaar) (2014)	1,8%	4,4%	5,5%
Aantal 65+ers in % totale bevolking (2015)	14%	14%	15%

Bron: BOA, Gemeente Leiden, CBS & Atlas van Gemeenten

We beschikken daarnaast over een tweetal datasets uit 1970 en 2006 die de enorme stijging van het opleidingsniveau in kaart brengen.

Tabel 17 Opleidingsniveau Leiden per district – 1970/2006

		Laag opgeleid ¹²	Middelbaar opgeleid ¹³	Hoog opgeleid ¹⁴
Leiden Zuid ¹⁵	1970	63%	31%	6%
	2006	26%	37%	37%
Binnenstad-Noord	1970	72%	25%	3%
	2006	30%	17%	53%
Binnenstad-Zuid	1970	61%	31%	8%
	2006	5%	30%	65%
Leiden Noord ¹⁶	1970	89%	10%	1%
	2006	40%	30%	30%
Roodenburgerdistrict	1970	61%	33%	6%
	2006	15%	25%	60%
Morsdistrict	1970	70%	27%	3%
	2006	27%	38%	35%
Boerhaavedistrict	1970	27%	35%	38%
	2006	3%	23%	74%
Nederland	1970	68%	22%	9%
	2006	24%	44%	31%

Bron: Stadsenquête gemeente Leiden (2006) & onderzoeksrapport 1970

⁹ Percentage alleen beschikbaar op districtsniveau, in dit geval het Roodenburgerdistrict. Qua inwoneraantal is de Professoren- en Burgemeesterswijk goed voor bijna de helft van het gehele district. Andere buurten die onder dit district vallen zijn Tuinstad-Staalwijk, Waardeiland, Meerburg en Roomburg. Uit de GGD Jongerenpeiling van 2013 blijkt dat 75% van de kinderen in het Roodenburgerdistrict aangeeft dat hun ouder hoogopgeleid is. Vermoedelijk ligt dat bij de ouders en andere bewoners in Professoren- en Burgemeesterswijk nog hoger, voor de overzichtelijkheid hanteren we 75%.

¹⁰ Excl. Studentenhuishoudens.

¹¹ Tevens enkel beschikbaar voor Roodenburgerdistrict.

¹² Lager onderwijs, voortgezet lager onderwijs, lagere beroepsopleiding

¹³ Mulo, h.b.s., m.m.s, gymnasium, lyceum, middelbare beroepsopleiding, hogere beroepsopleiding

¹⁴ Universiteit en hogeschool

¹⁵ Inclusief Vreewijk en Oostvlietpolder

¹⁶ In 1970 incl. Stationsdistrict

We brengen de draaglast in kaart door te kijken naar het gebruik van bijstandsuitkeringen, WMO voorzieningen en het aantal cliënten/casussen van GGZ en Kwadraad.

Tabel 18 Aantal bijstandsgerechtigden naar leeftijd (eind 2014)

	Absolute aantal	In % aantal inwoners 18 t/m 64
Rijndijkbuurt	38	2,3%
Professorenwijk-Oost	4	0,5%
Professorenwijk-West	52	0,2%
Burgemeesterswijk	2	2,7%
Leiden	3.757	4,4%

Bron: BOA, Gemeente Leiden.

Tabel 19 Gebruik WMO voorzieningen per leeftijdsgroep (2014)

	64-	65-74	75-84	85+	Totaal
Rijndijkbuurt	8	8	24	16	56
Professorenwijk-Oost	7	5	18	8	38
Professorenwijk-West	38	10	41	43	132
Burgemeesterswijk	10	3	26	61	100

Bron: BOA, Gemeente Leiden.

Tabel 20 Relatieve gebruik WMO voorzieningen per leeftijdsgroep (2014)

	64-	65-74	75-84	85+	Totaal
Rijndijkbuurt	0%	5%	28%	55%	2%
Professorenwijk-Oost	1%	4%	24%	44%	3%
Professorenwijk-West	1%	5%	34%	68%	4%
Burgemeesterswijk	1%	2%	26%	74%	5%
Leiden	1%	10%	36%	67%	4%

Bron: BOA, Gemeente Leiden.

Tabel 21 Aantal casussen Kwadraad (in begeleiding) per wijk (jan - aug 2013)

	Relationeel	Sociaal materieel	Sociaalpsychisch en gezondheid	Totaal aantal casussen
Binnenstad+stationsgebied	61	150	51	262
Leiden Noord	76	164	46	286
Roodenburgerdistrict	64	78	40	182
Leiden Zuid	99	205	71	375
Morsdistrict	41	126	31	198
Boerhaave	11	11	9	31
Merenwijk excl. Slaaghwijk	54	18	36	108
Slaaghwijk	47	91	44	182
Stevenshof	58	53	61	172
Leiden	511	896	389	1.796

Bron: Kwadraad (2013).

Tabel 22 Aantal casussen Kwadraad (in begeleiding) per wijk, per 1000 inwoners (jan – aug 2013)

Aantal casussen per 1000 inwoners	
Binnenstad+stationsgebied	10,4
Leiden Noord	21,5
Roodenburgerdistrict	9,0
Leiden Zuid	19,1
Morsdistrict	17,8
Boerhaave	6,8
Merenwijk excl. Slaaghwijk	7,5
Slaaghwijk	40,3
Stevenshof	14,9
Leiden	14,4

Bron: Kwadraad (2013)

Tabel 23 Aantal GGZ patiënten Rivierduinen t/m 64 jaar per wijk (2013)

	Aantal	Per 1000 inwoners
Professoren- en Burgemeesterswijk	68	8
Binnenstad-Zuid	138	13
Binnenstad-Noord	233	15
Leiden Noord	258	19
Leiden Zuid	282	16
Morsdistrict	196	17
Boerhaave	57	13
Merenwijk	197	14
Stevenshof	118	10
Leiden	1.744	15

Bron: GGZ Rivierduinen

Tabel 24 Aantal kinderen en jongeren per leeftijdscategorie, in percentages per wijk (2013)

	Kinderopvang (0 – 3 jaar)	Basisonderwijs (4 – 11 jaar)	Voortgezet onderwijs (12 – 17 jaar)	Jong volwassenen (18 – 22 jaar)
Professoren- en Burgemeesterswijk	5,7%	10,6%	7,7%	5,7%
Binnenstad	2,9%	3,5%	2,4%	17,4%
Leiden Noord	5,5%	7,9%	4,9%	8,4%
Leiden Zuid	3,9%	6,7%	5,0%	10,1%
Morsdistrict	4,5%	7,1%	5,2%	7,6%
Boerhaave	3,2%	7,5%	5,2%	21,2%
Merenwijk	4,9%	10,3%	8,2%	5,6%
Stevenshof	3,5%	8,0%	9,2%	7,7%
Leiden	4,2%	7,4%	5,5%	10,1%

Bron: BOA, Gemeente Leiden

We maken gebruik van drie verschillende bronnen om een cijfermatige inschatting te geven van jeugd- en jongerenproblematiek in de Professoren- en Burgemeesterswijk gebaseerd op cijfers die beschikbaar zijn op districtsniveau, dus het Roodenburgerdistrict. Dat is de Professoren- en Burgemeesterswijk, Roomburg/Meerburg, Tuinstadwijk en de Fruitbuurt. We beginnen met het

gebruik van jeugdzorgregelingen, alleen beschikbaar op districtsniveau. Dit blijkt in absolute aantallen laag te zijn.

Tabel 25 Aantal kinderen met een sociale regeling 2011 (afgerond op vijftallen)

	Professoren- en Burgemeesterswijk	In % 0 – 18 jaar
Ambulante jeugdzorg	80	1,8%
Jeugdzorg onder toezichtstelling	40	0,9%
Leerlinggebonden financiering (rugzakje)	60	1,3%
Speciaal onderwijs	110	2,5%

Bron: CBS/King (2011)

Een landelijke registratiewijze om kinderen met een taal- en ontwikkelingsachterstand in kaart te brengen is door het onderwijsniveau van de ouders na te gaan. Deze 'gewichtskinderen' zijn kinderen waarvan één of beide ouders zeer laagopgeleid zijn. Uit onderzoek blijkt dat de onderwijsprestaties van de gewichtskinderen een stuk lager zijn dan gemiddeld. In het Roodenburgerdistrict gaat het om een beperkte groep die daarbij ook kleiner wordt.

Tabel 26 Gewichtskinderen naar wijk

	2010 – 2011	2011 – 2012	2012-2013
Leiden Noord	269	317	278
Roodenburger district	73	74	64
Leiden Zuid	246	230	189
Morsdistrict	118	144	126
Merenwijk	231	262	249
Stevenshof	77	76	57

Bron: Plato, Leidse Monitor 2010-2013

Als we onze blik vervolgens verleggen naar de 'grote groep' kinderen en jongeren kunnen we analyseren dat sociaal onwenselijk gedrag, gebruik van alcohol en spijbelgedrag in het Roodenburgerdistrict een stuk lager is dan in andere delen van de stad.

Tabel 27 Procentueel aantal jongeren dat onderstaand probleemgedrag vertoont per wijk (2014)

	Deelname aan vechtpartij	Iets op straat vernield	Roken, afgelopen maand	Alcohol afgelopen maand	Harddrugs gebruikt
Roodenburgerdistrict	7%	5%	12%	28%	0,9%
Morsdistrict	10%	9%	12%	26%	0,5%
Leiden Noord	15%	12%	13%	24%	0,7%
Leiden Zuid	13%	6%	12%	26%	0,5%
Merenwijk	12%	8%	10%	24%	0,3%
Stevenshof	10%	7%	16%	34%	0,3%

Bron: Gemeente Leiden, Memo 'Trends Communities that Care/Veilig opgroeien in Leiden (2014)

In hetzelfde onderzoek worden vervolgens verschillende risicofactoren in kaart gebracht met daarbij een weging, het gaat hier om een theoretisch cijfer (geen percentage) om de verschillen in kaart te brengen. We zien al met al een positieve ontwikkeling.

Tabel 28 Risicofactoren jeugd en jongeren Roodenburg (2008 en 2014)

	2008	2014
Gezin		
Conflicten in het gezin	28	26
Positieve houding van ouders t.o.v. alcohol en drugsgebruik	13	11
Kinderen en jongeren		
Vroeg begin van alcohol en drugsgebruik	16	15
Omgang met vrienden die alcohol en drugs gebruiken	40	35
Omgang met vrienden die antisociaal gedrag vertonen	25	25
Buurt		
Gebrek aan binding in de wijk	28	26
Verkrijgbaarheid van harddrugs en wapens in de wijk	10	11
Normen die antisociaal gedrag bevorderen	32	33

Bron: Gemeente Leiden, Memo 'Trends Communities that Care/Veilig opgroeien in Leiden (2014)

Vergeleken met andere Leidse wijken staat het Roodenburgerdistrict er goed voor.

Tabel 29 Risicofactoren jeugd en jongeren per wijk (2014)

	Conflicten in het gezin	Positieve houding ouders t.o.v. alcohol en drugsgebruik	Vervreemding en opstandigheid	Omgang met vrienden die alcohol en drugs gebruiken	Verkrijgbaarheid van harddrugs en wapens in de wijk
Roodenburg	26	11	34	35	11
Morsdistrict	25	31	34	38	22
Leiden Noord	22	28	37	39	20
Leiden Zuid	25	29	34	44	16
Merenwijk	25	28	34	35	17
Stevenshof	30	33	34	43	20

Bron: Gemeente Leiden, Memo 'Trends Communities that Care/Veilig opgroeien in Leiden (2014)

Uit de jeugdpeiling van de GGD komen we hetzelfde beeld tegen. Het gaat relatief goed met de jeugd in het Roodenburgerdistrict, er wordt volop gesport, goed gegeten en genotsmiddelen worden niet meer dan gemiddeld gebruikt.

Tabel 30 Enquêteresultaten GGD Jongerenpeiling 2013 – vergelijking Roodenburg – Leiden

	Roodenburg	Leiden
Lichamelijke gezondheid		
Oordeel eigen gezondheid 'niet zo best' tot slecht	0,7%	1,4%
Psychosociale gezondheid		
Vaak aan suïcide gedacht	1,4%	2,4%
Ernstige problemen door gebruik sociale media	10%	12%
Bewegen		
Sport minimaal eens per week	84%	79%
Lid van een sportvereniging	80%	69%
Veel tv/computer gebruik	48%	56%
Gewicht en voeding		
Overgewicht	4%	9%
Ernstig overgewicht	-	1,0%
Ernstig ondergewicht	4,0%	2,8%
< 5 keer ontbijt per week	11%	15%
Eet niet dagelijks groente	45%	56%
Eet niet dagelijks fruit	58%	64%
Slechte mondhygiëne	24%	29%
Genotmiddelengebruik		
Ooit alcohol gedronken	40%	41%
Recent alcohol gedronken	33%	32%
Recent binge drinken	21%	22%
Gemiddeld aantal glazen per week	6,0	6,2
Ooit sigaretten gerookt	26%	26%
Recent gerookt	14%	14%
Ooit waterpijp gerookt	34%	33%
Ooit harddrugs gebruik	2,2%	2,3%

Bron: Jongerenpeiling GGD 2013

We kijken tot slot nog naar de onderwijsgegevens die beschikbaar zijn voor het Roodenburgerdistrict. Het grootste deel van de kinderen in de basisschoolleeftijd gaat in de eigen wijk op school. Daarnaast zitten er veel kinderen uit andere wijken op school in het Roodenburgerdistrict zoals blijkt uit tabel 31.

Tabel 31 Aantal basisschoolkinderen dat in de eigen wijk naar school gaat

	Aantal kinderen 4 t/m 11	% kinderen in eigen wijk naar school
Leiden Noord	1008	60,4%
Roodenburgerdistrict	1899	92,2%
Leiden Zuid	1040	46,3%
Merenwijk	1318	90,1%
Stevenshof	887	94,8%

Bron: Plato, Leidse Monitor 2012-2013

Tabel 32 Aantal kinderen op basisschool in Roodenburgerdistrict, naar woonwijk

	Aantal kinderen op basisschool in Roodenburgerdistrict	In % totale basisschoolpopulatie Roodenburgerdistrict
Roodenburgerdistrict	1751	71%
Binnenstad-Zuid	101	4%
Binnenstad-Noord	190	8%
Stationsdistrict	5	-
Leiden Noord	60	2%
Leiden Zuid	285	12%
Morsdistrict	27	1%
Boerhaave	1	-
Merenwijk	25	1%
Stevenshof	17	1%
Totaal	2.462	100%

Bron: Plato, Leidse Monitor 2012-2013

De onderwijsprestaties van de basisschoolkinderen zitten ruim boven het Leidse en Nederlandse gemiddelde.

Tabel 33 Gemiddelde citoscore naar wijk

	Aantal groep 8 leerlingen			Gemiddelde cito score		
	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2010-2011	2011-2012	2012-2013
Binnenstad	60	76	58	536,3	534,8	535,6
Leiden Noord	82	90	94	531,9	534,2	530,8
Roodenburger district	186	192	194	541,1	540,6	540,7
Leiden Zuid	108	101	119	532,8	532,4	533,5
Morsdistrict	68	61	77	534,7	533,7	531,9
Boerhaave	27	25	35	542,4	543,6	541,7
Merenwijk	158	158	174	536,0	537,5	534,7
Stevenshof	116	130	99	534,0	535,3	535,5
Leiden	805	833	850	536,2	536,5	535,7
Nederland	-	-	-	535,5	535,5	535,0

Bron: Plato, Leidse Monitor 2010-2013